

Hasan Cemal

Devlet Kandil'le temas kurdu kestik

**Karayılan sorumuz üzerine “Devlet, Kandil’le de temas aradı, kurdu. Ama doğru olmaz dedik, kestik. Bizim için adres İmralı’dır çünkü...”
“Birinci açılım başarısız oldu, çünkü Erdoğan kendi çalıp kendi oynamak istedi. AKP ile BDP birbirine sırtını dönerse barış yolu açılmaz.”**

ERBİL

Kandil Dağı’nda bir yer. Cumartesi, 25 Haziran 2011. Bir ceviz ağacının gölgesinde Murat Karayılan’la konuşuyoruz “barış”ı getirecek, “savaş”ı bitirecek bir yol haritasının koşullarını...

Karayılan şöyle diyor:

“Türkiye artık barış istiyor, çözüm istiyor. Toplum Kürt sorununa öcü gibi bakmıyor. Toplum gittikçe daha çok çözüm arıyor, istiyor çözümü... Türkiye bu noktaya geldi.”

Sohbet sırasında bir ara Zagros’un barışa ilişkin sorusu aklıma takılıyor, içimden gülüyorum.

Zagros, Namık’la beni kamyonetiyle Erbil’den Kandil’e getiren PKK’lı.

Doğu Beyazıd’ın Beşo Köyü’nden. 33 yaşında. 13 yaşında Erbil yakınlarındaki Mahmur Kampı’na gelmiş.

Babasını köyde jandarma öldürmüş. “İki kardeşim dağda şehit oldu, biri hâlâ dağda” diyor.

Dağların arasından kıvrılan Ali Beg Vadisi’nin güzellikleri arasından büyülenmiş halde geçerken soruyor bana:

“Hasan abi, çözüme mi çalışıyorsun, gazeteye mi?..”

Duraksadığımı görünce gülüyor.

“Her ikisine de Zagros, her ikisine de!”

Gazeteci milletin işi bazen zorlaşır. Bir yandan tarihe tanıklık etmek ister gazeteci. Ama bu arada çizgiyi iyi çizmesi, doğru yerden çekmesi gerekir.

Hassastır bu çizgi.

Eğer şaşarsa, başka sulara da açılabilir. Kandil’e çıkarken gazetecinin kendini korumasıyla ilgili bir meseleyi aklıma getiriyor Zagros’un zekice sorusu...



Ceviz ağacının gölgesinde sorularımızı yanıtlayan Murat Karayılan, devletin Kandil temaslarını doğruladı.

‘Devlet, isyanın lideriyle anlaşmalı’

O kadar çok soru var ki.

Murat Karayılan’ın her yanıtıyla yenileri aklıma takılıyor, araya giriyorum:

“Bir yanda Ak Parti, bir yanda BDP... Bu iki parti 12 Haziran’da Kürtlerin oylarını yarı yarıya paylaştılar denebilir kabaca. Bu iki parti şimdi birbirlerine sırtını dönerse, birbirlerine giderek düşmanlaşırsa, barış yolu açılabilir mi?”

Murat Karayılan:

“Doğrudur, AKP ile BDP, bu iki siyasi hareket birbirine sırtını dönerse barış yolu açılmaz. Bu konuda ilk girişim Başbakan’dan gelmeli...”

Halkın yüzde 50 oyunu almış bir lidere, Tayyip Erdoğan’a barış konusunda büyük rol ve sorumluluk düştüğünü her seferinde belirtiyor Kandil’in lideri.

Şu sözler Karayılan’ın:

“Cumhuriyet devleti geçmişteki Kürt isyanlarının liderlerinin hepsini idam etti.

Şimdi en son, en büyük Kürt isyanının lideri hayatta. Kürtlerle Cumhuriyet’in barışması için, kalıcı ve adil bir barış için isyanın önderiyle anlaşmalıdır devlet...

Bunun için de isyanın önderinin rahat çalışması sağlanmalıdır.”

Devam ediyor Karayılan:

“Şimdi biliyorum deniyor ki, o 35 bin kişinin ölümünden sorumludur. Bu doğru değil. Peki o zaman 17 bin faili meçhulün sorumlusu kimdir? Çiller mi, Demirel mi? Silahsız bu kadar insan öldürüldü. Dersim’de 70 bin kişi... Zilan’da, Ağrı İsyanı’nda 30 bin civarında insan... Şeyh Said İsyanı’ndaki katliamlar... Bütün bunların sorumlusu kim, kimler peki?..”

‘Biz piknik yapmaya çıkmadık ki dağa’

Sözü Erdoğan’a getiriyor:

“Şimdi Başbakan diyor ki, biz inkârı aştık! Peki, bütün bunları açığa çıkarmadan nasıl aştı? Türkiye’nin geçmişiyle yüzleşmesi lazım.

Şimdi Başbakan şöyle diyebilmeli:

‘Evet, Türk-Kürt kardeşliği bin yıl öncesine gider. Çanakkale’de, Kurtuluş Savaşı’nda ortak mücadele ettik. Fakat 1924 sonrası Kürt inkârı gelişmiş, benimsenmiş... Böylece isyanları bastırma süreçleri yaşandı. Büyük trajedilere neden olan bu inkâr politikası yanlıştı. Ve PKK, Öcalan, bu inkâr siyasetinin sonucu olarak

ortaya çıktı. Şimdi biz bu tarihsel yanlışı telafi ediyoruz.’

Başbakan böyle derse, kimse Öcalan’dı, PKK’ydi demez ki... PKK durup dururken ortaya çıkmadı ki... İki yıl önce size yine Kandil’de dediğim gibi, biz piknik yapmaya çıkmadık ki dağa...”

Erdoğan’ı eleştiriyor Karayılan:

“Şimdi Başbakan bunları söyleyeceğine, kalkıp seçim zamanı, Ben olsam Öcalan’ı idam ederdim derse, o zaman bir hâkim de çıkar Hatip Dicle’nin milletvekilliğini düşürür, diğerleri KCK operasyonları, davaları için düğmeye basar. Böyle toplumsal barış olur mu?”

‘Habur talebi Başbakan’dan geldi!’

2009’daki “birinci açılım”ın neden çıkmaza saplandığını soruyorum Karayılan’a.

İlk tepkisi ilginç:

“Erdoğan kendi çalıp kendi oynamak istediği için başarısız oldu birinci açılım.”

Sonra gülererek devam ediyor:

“AKP dedi ki, ben yapacağım bu işi. Başkasını muhatap almayacağım. Halbuki tango yapmak için iki kişi gerekmez mi? Kısacası birinci açılım tek ayaklı olduğu için başarısız kaldı. Erdoğan’ın elinde bir yol haritası var mı, yok mu, o da belli değildi birinci açılımda...”

Karayılan, 2009 yılı Ekim ayında birinci açılımı sona erdiren “Habur olayı”nda kendilerinin bir kabahati olmadığı kanısında.

Söyledikleri şöyle özetlenebilir:

“Habur talebi Başbakan’ın kendisinden geldi. Barış adına somut bir adım diye, bir grup gelsin dedi. Bunu kendi partisine siyasi bir destek olarak da görüyordu sanıyorum. İşte bakın artık dağdan iniyorlar havası... Biz de özenle seçtik Habur’a gidecek olanları... Herhangi bir hukuki problem çıkmasın diye özen gösterdim. Önder Apo’nun bu konuda acaba ters teper mi diye bazı kuşkuları olduğunu da söyleyebilirim. Yaşananlardan sonra Başbakan’ın kendisi kararını değiştirdi, birinci açılım da bitti.”



Hem KCK üyesi, hem Başkanlık kurumu üyesi olan olan Ronahi Serhat da bizi karşılayıp toplantıya katılanlar arasındaydı. Serhat, 1993 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi’nde okurken PKK’ya katılmış.

Davetle Kandil görüşmeleri

Kandil'e gelirken kafamdaki sorulardan biri de şuydu:

Devlet, Kandil'le de görüşüyor mu? Görüştü mü?

Seçim kampanyası sırasında BDP'nin eski Genel Başkanı ve Hakkâri milletvekili Selahattin Demirtaş, Namık Durukan'a geçen 19 Mayıs'ta Milliyet'te çıkan bir demeç vermiş, "Başbakan, Kandil'le yapılan görüşmeleri de açıklasın" demişti. Namık bu soruyu sorunca, Karayılan bir an durdu. Bakışlarını bize çevirip üzerimizde şöyle bir dolaştırdı ve sözcüklerini dikkatle seçmeye çalışarak özetle şunları söyledi:

"Devlet Kandil'le temas aradı ve kurdu. Ufak ufak başlatmıştı teması... Ama biz olmaz, doğru olmaz dedik. Kapadık, kestik bu yolu... Bizim için tek adres İmralı'ydı, önder Apo'ydu çünkü..."

Karayılan'dan edindiğim izlenim şu:

Devletin Kandil'le temas araması, Kandil'e bir kanal açmak istemesi, anlaşılan, devlet tarafından bölücü bir faaliyet olarak değerlendirilmiş Kandil'de...

Şöyle dedi Karayılan:

"İki yıl önceki Kandil görüşmemizde diyalog için dört seçenek sıralamıştım:

Önderlik makamı, Kandil, BDP ve Akil Adamlar... Devlet artık önderlikle, yani İmralı'yla görüşüyor. Muhataplık meselesi yok bugün, bir tek Başkan Apo bizim tarafımızda..."

Karayılan böyle deyince, Cengiz Çandar'ın geçen hafta sonu yayımlanan TESEV raporundaki o bölümü anımsatıyorum Karayılan'a.

"Üst düzeydeki bir devlet şahsiyeti" diyor ki Cengiz'e:

"Sorun Apo değil, sorun bizde. Biz hâlâ tek devlet olamadık."

Ankara açısından meselenin püf noktası bu olmaya devam ediyor.

Karayılan'ın yanıtı ise şöyle:

"Kürt hareketi bugün tek başlı... Önder Apo İmralı'da... Ve eğer devlet bu sorunu çözecekse her şey, tüm koşullar hazır... Erdoğan da yüzde 50 oyu almış durumda... Daha ne bekliyoruz?"

Evet, daha ne bekliyoruz?

KANDİL'DEN ÜÇÜNCÜ YAZI YARIN.